

આગવ્યૂટ્યા

વર્ષ - ૩૮ : અંક - ૭ * આઘતંત્રી : સ્વ. જયન્તિકાબહેન જયન્તભાઈ * તંત્રી : નમ્રતા બાલી * પ્રકાશન : એપ્રિલ ૬, ૨૦૨૦

પૃથ્વીની વ્યથા:

પૃથ્વી ધીમે ધીમે ગણગણતી હતી તમે સાંભળ્યું નહીં.
પૃથ્વી ચીસો પાડવા માંડી તમે ગણકાર્યું નહીં

અને એટલે મારો જન્મ થયો...(કોરોના વાયરસ)
હું તમને સજા આપવા માટે નથી જન્મ્યો.
હું તમને સતર્ક કરવા/ જગાડવા માટે જન્મ્યો છું.

પૃથ્વી મદદ કરવા માટે કરગરી/ રડી...
ભયંકર ઘોડાપૂર આવ્યા પણ તમે સાંભળ્યું નહીં.
મોટા દાવાનળ થયા પણ સાંભળ્યું નહીં.
મોટા વાવાઝોડા આવ્યા પણ તમે સાંભળ્યું નહીં.
ધડકાવી નાખે તેવા વંટોળો આવ્યા પણ તમે સાંભળ્યું નહીં..

તમે હજી પણ પૃથ્વીની વાત સાંભળતા નથી જ્યારે,
દરિયાઈ જીવો પાણીના પ્રદૂષણથી મરે છે.
હિમશિખાઓ ચિંતાજનક ઝડપે પીગળી રહી છે.
ગંભીર દુષ્કાળ

તમે વિચાર્યું નહીં કે પૃથ્વી કેટલી નકારાત્મકતા જીરવે છે.
અવિરત યુદ્ધો
અવિરત લોભ
તમે તમારું જીવન જીવવાનું ચાલુ રાખ્યું.
ભલે દરરોજ ગમે તેટલી કતલ થતી હોય.

તમારા માટે નવામાં નવો આઈ-ફોન લાવવાની ચિંતા હતી, પૃથ્વી તમને જે કહેવા માંગતી હતી તેની ચિંતા ન હતી.

પણ હવે હું અહીં છું..(કોરોના)
 મેં દુનિયાને તેના રસ્તા ઉપર થંભાવી દીધી છે.
 આખરે મેં તમને સાંભળવા માટે મજબૂર કર્યા છે.
 મેં તમને શરણ લેતા કર્યા.
 મેં તમને ભૌતિક વસ્તુઓ માટે બીપી વિચારતા બંધ કર્યા.

હવે તમે ધરતી જેવા જ બની ગયા...
 તમે માત્ર તમારા અસ્તિત્વ માટે જ ચિંતા કરતા થયા..
 આ તમને કેવું લાગે છે ?

હું તમને તાવ આપું છું જેવી રીતે પૃથ્વી ઉપર આગ સળગે છે.....
 હું તમારા ફેફસાને કુંઠિત કરું છું જેવી રીતે પ્રદૂષણને કારણે પૃથ્વીની હવા કુંઠિત થાય છે.
 હું તમને નબળાઈ આપું છું જેવી રીતે પૃથ્વી દરરોજ નબળી થાય છે
 મેં તમારી સગવડો, બહાર ફરવાનું લઈ લીધું છે.
 જે વસ્તુઓ ના કારણે તમે પૃથ્વી ભૂલી ગયા, તેનું દુઃખ ભૂલી ગયા.
 અને મેં દુનિયાને થંભાવી દીધી

અને હવે,

પૃથ્વી પરની હવા બહેતર થઈ. આકાશ સ્વચ્છ અને વાદળી છે કારણ કે પ્રદૂષિત હવાના કારણે કારખાનાઓની હવા દુષિત હતી. વેનિસનું પાણી સ્વચ્છ છે કારણ કે તેમાં ફરતી બોટ પાણીને દુષિત કરતી નથી.

તમારી પાસે વિચારવાનો સમય છે કે જિંદગીમાં મહત્વ શેનું છે?

ફરીથી કહું છું તમને સજા આપવા નથી આવ્યો,
 હું તમને જાગૃત કરવા આવ્યો છું.....

જ્યારે આ બધું બરોબર થઈ જાય (રોગચાળો જાય) અને હું જાઉં.....

મહેરબાની કરીને આ સમય યાદ રાખજો.

પૃથ્વીને સાંભળો

તમારા આત્માને સાંભળો

પૃથ્વીને પ્રદૂષિત ના કરો

એકબીજા સાથે લડવાનું બંધ કરો

ભૌતિક વસ્તુઓ નું મમત છોડો

તમારા પાડોશીઓને પ્રેમ કરો

પૃથ્વી અને તેમાં રહેતા જીવોની માવજત કરો.

ઈશ્વરમાં શ્રદ્ધા રાખો.

કારણ કે આવતી વખતે હું આનાથી વધારે મજબૂત થઈને આવીશ.....

સહી

કોરોના વાયરસ

- ભાવાનુવાદ: જયશ્રી વ્યાસ

શ્રમજીવી બહેનોની નાણાંમંત્રી શ્રીને સાકંદ અરજ

માનનીયશ્રી, નિર્મલા સિતારમનજી,

અમે કેન્દ્ર અને રાજ્યસરકાર દ્વારા કોરોનાથી ઊભી થયેલી આપદાને પહોંચી વળવા માટે લેવામાં આવેલા તાકીદના પગલાંઓ માટે અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં કામ કરતા ૯૩.૭ ટકા કામદારો વતી સરકારને બિરદાવીએ છીએ. ભારતમાં લગભગ ૫૦ કરોડ ગરીબ, અસંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારો છે જેમ કે કોન્ટ્રાક્ટ ઉપર કામ કરનારા, છૂટક મજૂરી કરનારા, બાંધકામ કામદારો, ખેતમજૂરો, ઘરખાતા કામદારો કે જે ટેક્સટાઈલ અને ગારમેન્ટ ઉદ્યોગ સાથે સંકળાયેલા છે, બીડી કામદારો, સ્વરોજગારી કરનારા જેમ કે વેચનારા /ફેરિયાઓ, વેસ્ટ રિસાઈકલર્સ, હાથલારી ખેંચનાર, રિક્ષાચાલકો અને કંઈ કેટલાય જેમને પોતાની રોજિંદી જરૂરિયાતો પૂરી કરવા રોજેરોજ સંઘર્ષ કરવો પડે છે. કોરોના વાયરસ ને કારણે એમની રોજની કમાણી ને મોટો માર પડ્યો છે અને એમને પોતાની જાતને ટકાવવી એ એક મોટો સંઘર્ષ છે જેના કેટલાક ઉદાહરણો જોઈએ તો....

‘સ્વચ્છ ભારત અભિયાન’ના ખરા યોદ્ધાઓ તો વેસ્ટ રિસાઈકલર્સ છે પરંતુ આ પરિસ્થિતિમાં તેમને પૂરતા પ્રમાણમાં વેસ્ટ મળતો નથી અને જે થોડુંઘણું મળે છે તે પીઠાવાળાને વેચવામાં ખૂબ મુશ્કેલી પડી રહી છે, કારણ કે પીઠાવાળાઓએ તેમના પીઠા/ગોડાઉન બંધ કરી દીધા છે. આ ઉપરાંત ઘરે બેસીને કાપડ ઉપર ભરતકામ કરનારા અને એના ઉપર ઝરી અને સ્ટોન લગાડનાર કરોડો કામદારો છે. આમાંથી મોટાભાગના કામદારોને એમનું કામ મોટી દુકાનો અને વિદેશથી મળતા ઓર્ડર દ્વારા મળે છે જે હાલની પરિસ્થિતિમાં સદંતર બંધ છે. દાખલા તરીકે લખનઉના ૪ લાખ ચીકન એમ્બ્રોઈડરી કરતા કામદારોનું કામ બંધ છે કારણ કે તેઓ હાથથી કાપડ ઉપર ભરતકામ કરે છે અને આ હાથથી થતા કામથી વાયરસ ફેલાવાની બીકથી તેમની રોજ સદંતર બંધ છે. ખેડૂતોની હાલત પણ કફોડી છે કારણ કે તેમની ખેતપેદાશો પણ હાલમાં વેપારીઓ નથી ખરીદી રહ્યા. એમાં પણ શાકભાજી ઊગાડનારા ખેડૂતોની હાલત સૌથી ખરાબ છે કારણ કે તેમની પેદાશ લાંબુ ટકી શકતી નથી અને બગડી જાય એવી હોવાથી તેને ખૂબ નજીવી કિંમતે વેચી દેવી પડે છે. શહેરી વિસ્તારોમાં કામ કરતા ઘરેલુ કામદારોને આ લોકડાઉનને લીધે તેમને કોઈ ઘરમાં કામ કરવા આવવા દેતું નથી એટલે તેમની પણ રોજ બંધ છે અને કોઈ આવક નથી. બાંધકામ ઉદ્યોગ સંપૂર્ણપણે ઠપ થઈ જવાને કારણે તેની સાથે જોડાયેલા લાખો બાંધકામ કામદારો બેકાર બન્યા છે. વેચનારાના સ્વાભાવિક બજારો બંધ હોવાથી લાખો વેચનારા/ફેરિયાઓની હાલત પણ કફોડી બની ગઈ છે. રીક્ષાચાલકોને પણ કોઈ જ પેસેન્જર ન મળતા હોવાથી તેમની આવક પણ ઠપ્પ થઈ ચૂકી છે. અનેક હજારોની સંખ્યામાં કામદારો જે શહેરમાં કામ કરતા હતા તે પોતાના ગામ તરફ પાછા વળ્યા છે. તેમની આરોગ્યની સમસ્યાઓને કારણે ગ્રામ્યવિસ્તારમાં પણ મુશ્કેલીઓ વધી છે.

અત્યારે જોખમના ભોગે પણ કેટલાય અસંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારો મૂળભૂત જરૂરિયાતોને લગતી સેવાઓ પૂરી પાડવાનું કામ કરી રહ્યા છે. જેમાં તાજાં ફળો અને શાકભાજી પૂરી પાડતા વેચનારા/ફેરિયાઓ, દેશ માટે જરૂરી અનાજ પકવતાં ખેતમજૂરો, જીવનજરૂરી સામાન અને સેવાઓ પૂરી પાડતા ટ્રક-ડ્રાઈવરો, રીક્ષાચાલકો અને અન્ય ટ્રાન્સપોર્ટરો, સ્વચ્છ વાતાવરણ જાળવતા, વેસ્ટ રિસાઈકલર્સ અને સફાઈ કામદારો, જરૂરી દવાઓ અને માસ્ક લોકોને મળી રહે તે માટે તેનું ઉત્પાદન કરનારા, હોસ્પિટલમાં કામ કરનારા અને વીજળી પૂરી પાડતી કંપનીના કોન્ટ્રાક્ટ કામદારો વગેરેનો સમાવેશ થાય છે.

આવી પરિસ્થિતિમાં ‘સેવાસેના’ દેશના ૧૮ રાજ્યોની ૧૭ લાખ સ્ત્રી કામદાર સભ્યો વતી સરકારને નીચેની જરૂરિયાતો અંગે જાહેરાત કરવા અપીલ કરે છે.

૧) અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં કામ કરતા કામદારોના પરિવારો આ કપરા કાળમાં પોતાની મૂળભૂત જરૂરિયાતો પૂરી કરી શકે અને આ પરિસ્થિતિ સામે ટકી શકે તે માટે તેમને ઈન્કમ સપોર્ટ મળે.

- ૨) તમામ રાજ્યોના મકાન અને અન્ય બાંધકામ કામદાર વેલફેર બોર્ડ તથા જે તે રાજ્યોના અન્ય વેલફેર બોર્ડમાં નોંધાયેલા દરેકેદરેક કામદારોને દર મહિને ૫૦૦૦ રૂપિયા મળે તેની સરકાર દ્વારા સૂચના આપવામાં આવે.
- ૩) આ કપરા સમયનો અંત ના આવે ત્યાં સુધી સસ્તા અનાજની દુકાનો મારફત મફત રાશન આપવું.
- ૪) તમામ લોનની ચુકવણી માટે ૬ મહિનાની મુક્તિ મર્યાદા.

મનાલી શાહ
નેશનલ સેક્રેટરી 'સેવા'

જ્યોતિ મેકવાન
પ્રધાન મંત્રી, 'સેવા'

□

રીઅપીલ

નાણાંમંત્રી શ્રી નિર્મલા સિતારમનજીને

અમે આપના દ્વારા હાલમાં ગરીબ શ્રમજીવી વર્ગને કોવીડ-૧૯ની મુશ્કેલીમાંથી ઉગારવા માટે લેવામાં આવેલા આર્થિક પગલાંઓને આવકારીએ છીએ, પરંતુ અમારા અસંગઠિત ક્ષેત્રોમાં કામ કરતી શ્રમજીવી મહિલાઓ સાથે એક કેન્દ્રીય ટ્રેડ યુનિયન તરીકેના ૪૭ વર્ષોના કામના અનુભવ ઉપરથી કેટલાક સૂચનો અમે નીચે મુજબ કરીએ છે.

- ૧) આપે મકાન અને બાંધકામ કામદાર વેલફેર બોર્ડને ૩૧૦૦૦ કરોડ રૂપિયા ૩.૫ કરોડ બાંધકામ મજૂરોના હિતમાં વાપરવા માટે નિર્દેશ કર્યો છે તેને અમે આવકારીએ છીએ. પરંતુ આ ઉપરાંત અમારી વિનંતી છે કે દરેક રાજ્યના બાંધકામ અને કામદાર વેલફેર બોર્ડમાંથી ૫૦૦૦ રૂપિયા દરેક કામદારને મળે તે માટે તમે નિર્દેશ આપો. જેથી રાજ્ય કક્ષાએ એકસૂત્રતા જળવાય.
- ૨) બીજું એ કે જેટલા બાંધકામ કામદારોની નોંધણી રાજ્ય મકાન અને બાંધકામ કામદાર વેલફેર બોર્ડમાં થયેલી છે તે દરેકને આર્થિક સહાય મળવી જ જોઈએ તથા જે કામદારોની નોંધણીનું રિન્યુઅલ કોઈ કારણોસર ન થયું હોય તો તેમને પણ આ આર્થિક સહાય મળવી જ જોઈએ નહિતર આ કપરા સમયમાં ગરીબ કામદારોને અન્યાય થશે.
- ૩) આપે મનરેગા હેઠળ કામ કરતા કામદારોના વેતનમાં વધારો કર્યો છે પણ હાલ લોકડાઉન અને સામાજિક અંતર જાળવવાની પરિસ્થિતિમાં આ કામદારો કામે જઈ શકતા નથી. આ સંજોગોમાં મનરેગા હેઠળ નોંધાયેલા તમામ કામદારોને ૫૦૦૦ રૂપિયા તેમના બેંક ખાતામાં જ જમા થાય તે માટે અમે અપીલ કરીએ છીએ.
- ૪) સરકાર દ્વારા દેવા ભરપાઈ માટે જે ૩ મહિનાની મુક્તિ આપવા માં આવી છે તે આવકારદાયક છે પણ કામદારોની ભાંગી પડેલી આર્થિક પરિસ્થિતિ જોતા આ સમયમર્યાદા ૬ મહિનાની કરવી જોઈએ.
- અમારી વિનંતી છે કે ગરીબ, રોજ કમાઈને રોજ ખાતા શ્રમજીવીઓ કોવીડ-૧૯ ની આ વિપદાનો સામનો કરી શકે એ માટે અમારા સૂચનો ને ધ્યાનમાં લેશો.

આભાર સહ.

મનાલી શાહ
નેશનલ સેક્રેટરી 'સેવા'

જ્યોતિ મેકવાન
પ્રધાન મંત્રી, 'સેવા'

□

મુખ્યમંત્રીશ્રી સાથે ટેલિફોનિક મુલાકાત - લોકઆઉટ નં.-૧ દરમ્યાન

૫ એપ્રિલ, ૨૦૨૦

- ૧) સરકાર તરફથી થતું અનાજનું વિતરણ સારું થઈ રહ્યું છે.
- ૨) અનાજનો ફ્લો સારો છે પણ ગુણવત્તાની કમી છે.
- ૩) અનાજ વિગેરેના જથ્થાનું પ્રમાણ ઓછું છે.
- ૪) એ જથ્થામાં મસાલા ઉમેરી શકાય તો સારું.
- ૫) સ્વાસ્થ્યસેવાની બાબતમાં જણાવું તો નાના ગામડાઓમાં પ્રાઈવેટ ડોક્ટરો પાસે જવું પડે છે જે મોંઘું પડે છે.
- ૬) ESIની સેવા સૌને માટે ફ્રી કરી દેવી જોઈએ.
- ૭) ખેડૂતોને સહાયની ખૂબ જરૂર છે.
- ૮) વિધવાઓને, એકલા રહેતાં બહેનોને સહાયની ખાસ જરૂર છે.
- ૯) રૂપિયા એક હજારની સહાયને વધારીને ૫૦૦૦ અથવા ૩૦૦૦ રૂપિયા આપવા જોઈએ.
- ૧૦) હાલ અનાજ અને કઠોળ નો પાક ખેડૂતો પાસે તૈયાર પડ્યો રહ્યો છે, જેને જલ્દીથી વેપારીઓ પાસે પહોંચાડવામાં સરકારની મદદ તાત્કાલિક જોઈએ છે.
- ૧૧) ગામમાંથી જ ખેતપેદાશો ખરીદી શકાય એવું થાય તો કેવું સારું.
- ૧૨) કેટલાકને બેંક બહુ દૂર પડે છે.
- ૧૩) ઘણા પાસે ક્રેડિટ કાર્ડ પોતાના હોતા નથી તો સ્થાનિક સ્તરે બેન્કિંગની વ્યવસ્થા થઈ શકે તો.
- ૧૪) ગામોના જૂથો વચ્ચે કોલ્ડસ્ટોરેજની કાયમી વ્યવસ્થાની જરૂર છે.
- ૧૫) અસંગઠિત ગરીબ શ્રમજીવીઓની લોનનું મોરેટોરીઅમ ૩ ને બદલે ૬ મહિના સુધી વધારવું જોઈએ. આવક આવતી થાય પછી લોન ભરપાઈ શરૂ થાય.
- ૧૬) વધુ સંખ્યામાં આરોગ્ય કેન્દ્રો ખોલવામાં આવે.
- ૧૭) ખેડૂતોને બિયારણ તથા ખાતરની જરૂર પડશે તેની વ્યવસ્થા બીજાનિગમ વડે થાય. એવું નહીં થાય તો તેના કાળા બજાર શરૂ થશે.
- ૧૮) ઘેર બેસીને તથા ઘરખાતા કામદારોને ગામકક્ષાએ અનેક પ્રકારની રોજગારીના કામ કરાવી શકાય. ઘણી વસ્તુઓ જેમકે હાથમોજા, નોટબુક, બુકબાઈન્ડિંગ, રોટલી, થેલા- થેલી, ડિટર્જન્ટ સાબુ ઇત્યાદિ. આમાંની ઘણી ચીજો 'સેવા' ગામની બહેનો પાસે કરાવવા લાગી છે. થોડીક પણ આવક શરૂ થશે તો હાલની માનસિક તંગદિલી દૂર થવા લાગશે.
- ૧૯) ઘાસચારો, ખાણદાણની પૂરતી સગવડ થાય તો પણ રોજી આવક આવતી ચાલુ થાય.
- ૨૦) મનરેગાની વ્યવસ્થા સારી છે પણ તેની રકમ ૫૦૦૦ રૂપિયા સુધી થાય તો કંઈક સુધાર આવે.
- ૨૧) ટીવીનો ઉપયોગ બાળકોને શિક્ષણ આપવા માટે થાય તો બહુ સારું.
- ૨૨) સેવામાં અમે બાળકો પાસે ઘણું બધું કરાવીએ છીએ. ઘરકામ, વૃક્ષોનો સર્વે (જેનું અમે પુસ્તક બનાવી રહ્યા છીએ) વાર્તાઓ લખવાની, અંગ્રેજી, પોસ્ટર બનાવવાના વગેરે.
- ૨૩) નાણાં ઉપાડવાનો પ્રશ્ન
- ૨૪) ગામની દુકાનોમાં કંઈ ખરીદવા જતા ચીજોના ભાવ પણ ઘણા વધી ગયા છે અને ઉધાર પણ હાલ ના મળે.

□

અવૈશ્વિકરણ : ખાદ્ય ઉદ્યોગનું

આજે વિશ્વની ખાદ્યઉદ્યોગની સિસ્ટમ એવી તો અટપટી અને ગૂંચવણભરી બની છે કે તે સમજવા જતાં સામે અનેકાનેક ગંભીર પ્રશ્નો ડોકાય છે.

જો પોષક ખોરાકની સલામતિ એ દરેક પ્રજાજનનો મૂળભૂત અધિકાર હોય તો લાખો-કરોડો લોકો આજે કેમ ભૂખમરો વેઠે છે? જે ખેતપેદાશ ઉત્પન્ન કરે છે તે ખુદ ખેડૂતો અને ખેતમજૂરો કેમ આજે ભૂખ્યા, અર્ધભૂખ્યા રહે છે? જે દેશો ખાદ્યપદાર્થોનો નિકાસ કરે છે તે જ દેશો કેમ ભૂખમરામાં જીવે છે?

જો દુનિયાના વાર્ષિક નિકાસના અહેવાલોમાં ખેતપેદાશ ટોચ પર હોય ત્યાં તે જ દેશોમાં ખેડૂત અને ખેતમજૂરોનું ગરીબીનું સ્તર કેમ આટલું નીચું જોવા જાણવા મળે છે? દુનિયાના કુલ શ્રમદળનો અરધોઅરધ ભાગ ખેતઉત્પાદનના ક્ષેત્રમાં રોકાયેલો હોવા છતાં તેમનાં જીવનની પરિસ્થિતિ કેમ આટલી દરિદ્ર જ રહે છે? કારણ શું?

ખાદ્યઉદ્યોગની વ્યવસ્થામાં મૂળે જ ખોડ છે, જેથી આ વિશ્વમાં કોઈ ભૂખ્યું ન સૂએ એ આપણું ધ્યેય પાર પાડી શકાતું નથી. મને જવાબ ‘લોકલ’માં મળે છે, ‘વૈશ્વિકરણ’માં નહિ. એ તો જોખમ છે.

મારો મુદ્દો છે કે થાળી પર બેસીને ખાવું એટલે જ સ્થાનિકતા. ઘર-રસોડું, કુટુંબ, માનસિક સંતોષ નો અંગત અનુભવ. ખોરાકનાં અનેકાનેક પાસાં છે.

વૈશ્વિક કુદરતી વાતાવરણથી લઈને આપણી આજીવિકાની કમાણી સુધી અનેક વિધ પરંપરા, શ્રદ્ધા, વિધિ-પૂજા, ભક્તિ, દંતકથા (myth ‘મીથ’) સુધી અન્નનો પ્રભાવ છે. અન્ન, ખોરાક, ભોજન સહ આપણા જીવનનાં સંસ્કાર છે. તેથી જ, ખોરાક આરોગવાની નિત્યક્રિયાને આપણે સરકારી ભાષામાં ‘ફૂડ સિક્યોરિટી’ કરીને સંકોચીને એક કોકડામાં ન મૂકીએ. એ તો સરકારી સોચ છે. આપણે તો અન્નપૂર્ણને સદાપૂર્ણ બનાવીએ, નહિ કે તેને નર્ચો બિઝનેસ-વેપાર બનાવી દઈએ કે વેપાર થી તક ઝડપવાની એક નાણાંકીય પ્રવૃત્તિ. પરંતુ દુઃખદ છે કે એક તરફ અર્થવ્યવસ્થાનું રાજકારણ વધતું જાય છે, અને બીજી તરફ નૈતિકતાનું પતન થઈ રહ્યું છે.

ખેતી, એ તો માનવસંસ્કૃતિની નીવ છે. મૂળ

પ્રભવસ્થાન છે. અને આ મૂળ પર જ હાલ ઘાતક પ્રહાર થઈ રહ્યાં છે. દુનિયાના દેશોમાં, ખાસ તો આપણા ભારતમાં જ ખેતીનું જીવન જોખમમાં છે. કુટુંબની પગભરતા પર મોટો તમાચો છે. જુઓને, આપણી ખેતી, પેદાશ, રીત, સાધનો, કુદરત કેવાં ધીમે ધીમે વિલીન થતા ગયા અને હવે તો ઝડપથી નષ્ટ થઈ રહ્યા છે.

તો, આપણે કરવું શું? આપણે આપણાં કૃષિસમાજનાં જીવન અને જીવિકા બચાવવા પડશે. આપણે ખેતી ઉદ્યોગનો પાયો મજબૂત કરીએ. નાના ખેડૂતો બહેનો અને ભાઈઓ, તેમનાં ઉત્પાદન, તેમનાં સ્થાનિક ખેતીક્ષેત્રો સાચવવા પડશે.

આપણી ખેતપેદાશને જાળવવી પડશે. આ કોઈ નવી વાત તો નથી તો તેનું પાલન કરવામાં આપણે શા કારણે નિષ્ફળ ગયા? ગંભીરતાથી વિચારીએ. બહેનો ખાસ વિચારે કેમકે તેમના અંતરમાં સપોષણની ભાવના હજુ ટકી રહી છે.

ખેતીવિદ્યાને ‘જણ જણ સ્વારાજ ભોગવે’ તે માર્ગે, આધુનિક સંદર્ભમાં ખેત ઉદ્યોગને વિકસાવવી પડશે. સૌને ખાદ્યપેદાશ સ્થાનિક સ્તરે પ્રાપ્ય થાય અને પરવડતી હોય. આ સૌથી મોટો પડકાર છે.

ખોરાક સુરક્ષા અર્થાત્ ફૂડ સિક્યોરિટી જણ-જણને પહોંચાડવી હશે તો સૌએ, સરકારે સહિત સમજવું રહેશે કે આવી ‘સિક્યોરિટી’ને જરૂર છે સ્વાયત્તતાની. ત્યારે જ ખોરાકની સ્થાનિકતા અને તેના ફલસ્વરૂપ અન્નપેદાશની વિવિધતા પાંગરશે.

સ્વાયત્તતા, વિવિધતા, સ્થાનિકતા એ ત્રણ ફૂડ સિસ્ટમના પાયાના સ્તંભ છે.

આજની દુનિયાની ફૂડ સિસ્ટમનું અવૈશ્વિકરણ થવું જોઈએ એવો મારો આગ્રહ છે. ફૂડ સિસ્ટમને સ્થાનિકતાનો દાયરો વિકસાવવાનો અવકાશ સાંપડશે ત્યારે આ ભૂમિ પર કોઈ ભૂખે નહિ મરે. અવશ્ય, આ કોઈ નવી વાત કરી નથી.

એક પરિષદમાં, આફ્રિકાના દેશ (ઘાના) ના બે ખેડૂતોએ સ્ટેજ પરથી તેમના દેશની ખેતીની પરિસ્થિતિનો હેવાલ આપતા કહેલા બે બોલ હજૂ આજે પણ મારા માથામાં અથડાયા કરે છે. તેમણે કહ્યું,

અમે જે પકવીએ છીએ તે ખાતાં નથી, અને જે ખાઈએ છીએ તે અમે પકવતા નથી.

મેં પૂછ્યું,
તમે શું ખાઓ? તો કહે,

ચિકન ને સાથે ટામેટોની પ્યુરી, અમારી જમીન પર ટામેટા ઉગાડીએ, ઘેરે રાંધીને રસાદાર પ્યુરી બનાવીએ. અને જમીનને ખૂણે મરઘાંઉછેરનો મોટો વાડો રાખીએ. હાલ શું ખાઓ છો?
એ જ. માર્કેટમાંથી ફોજન ચિકન અને ટીનમાં પેક કરેલી ટામેટો પ્યુરી.

તો, જમીન? વેચી દીધી? ત્યાં મકાન બંધાઈ ગયું? ખીજમાં મારાથી પૂછાઈ ગયું. ના, મને કહ્યું, ખીજમાં જવાબ આપ્યો, ખેતી કરીએ છીએ. શાની?

સિરીક્લ્ચર (રેશમ). !.

આ બધું વિદેશ નિકાસ માટે ઊગાડે છે તે હકીકત હું વગર પૂછે સમજી ગઈ.

આનું નામ 'કેશ કોપ' એટલે કે રોકડિયો પાક. નર્ચો રોકડિયો પાક જ માત્ર ઊગાડવો પડે એવી ખેડૂતની પરિસ્થિતિ હોય તો ખેડૂત પરિવાર રોકડા રાંધીને ભૂખ મટાડશે? ના, રોજંદો ખોરાક, ચિકન અને ટામેટો બીજા દેશોમાંથી આયાત કરીને ખાશે. ખોરાકની આયાત-નિકાસના પ્રવાસમાં કોને ફાયદો અને કોને નુકસાન તે વિચારીએ. અંતકાળે, કોણ આ વિપદ ટાળશે? આપણા પોતાના ગામની જમીન, ગામનું પાણી, ગામની હવા સિવાય બીજું કોઈ તારણહાર મને દેખાતું નથી.

ઈ.

□

મહામારીથી બચવા આટલું કરો,

...આટલું ન કરો

સેવાની બહેનો આ વાંચો, વંચાવો સૌને....

- ૧) આવતા બે વર્ષ માટે વિદેશ પ્રવાસ બંધ.
- ૨) આવતા એક વર્ષમાં બહારનું ખાવાનું બંધ.
- ૩) લગ્નવિધિ સંમેલન, સમારંભોમાં જરૂર વિના જવું નહીં.
- ૪) બિનજરૂરી પ્રવાસ બંધ.

૫) કમ સે કમ એક વર્ષ સુધી ગીચ વસ્તીના વિસ્તારોમાં જશો નહીં.

૬) 'સામાજિક દુરી'નું સંપૂર્ણપણે પાલન કરો.

૭) જેને કફ થયો હોય તેનાથી દૂર રહો.

૮) ચહેરા ઉપર માસ્ક પહેરી રાખો.

૯) તમારી આસપાસ કોઈ ધાંધલ-ધમાલ થવા ન દેશો.

૧૦) શાકાહારી ખોરાક લેવો વધુ સારો છે.

૧૧) સિનેમા થિયેટર, મોલ, ભીડવાળા બજારોમાં જવાનું આવતા છ મહિના સુધી બિલકુલ બંધ રાખો.

૧૨) રોગ પ્રતિકારક (ઈમ્યુનિટી) શક્તિ માં વધારો કરો.

૧૩) બિનજરૂરી મીટીંગોથી દુર રહો.

૧૪) હજામની દુકાને અથવા બ્યુટીપાર્લરમાં જાવ ત્યારે બહુ તકેદારી રાખો.

૧૫) કોરોનાની આપત્તિ ઝટ પતવાની નથી.

૧૬) કપડાં પહેરવામાં બેલ્ટ-પટ્ટો, વીંટી, હાથની ઘડિયાળ જેવું બધું ના પહેરો. ઘડિયાળની જરૂર શી છે? તમારા મોબાઈલમાં જ સમય બતાવશે.

૧૭) હાથરૂમાલને જાકારો. ના. સેનીટાઈઝર અથવા ટિશ્યુ વાપરો.

૧૮) પગના જોડાં, ચંપલ ઘરમાં ન લાવો. બહાર મૂકો.

૧૯) બહારથી ઘેર આવો કે જલ્દી હાથપગ ચોખ્ખા ધોઈ નાખો.

૨૦) કોઈ દર્દી પાસે જવું જ પડે તો ઘરે પાછા આવીને તરત જ ધમધોકાર માથાબોળ પાણીથી નાહી લો.

લોક ડાઉન કે ન લોક ડાઉન, આવતા છ-બાર મહિના આ સાવચેતીઓ જાળવો. કુટુંબી, જોડેવાળા, મિત્રો સહુને આ વંચાવશો. આ સૂચના ઈન્ડિયન કાઉન્સિલ ઓફ મેડિકલ રિસર્ચ, દિલ્હી તરફથી તમામ દેશવાસીઓને આપવામાં આવી છે.

સેવાની બહેનો દરેક આનું પાલન કરશે, જાત માટે તેમજ જગત આખાના ભલા માટે.

'હમ સબ એક હૈં !'

□

અનસૂયા

- ૩૭માં વર્ષમાં પ્રવેશી ચૂકેલું પાક્ષિક 'અનસૂયા'
- થોકબંધ પ્રકટતા વૃત્તપત્રો વચ્ચે મહિલાઓની શ્રમશક્તિનું સુકાન બની અવિચળ સ્થાન મેળવી ચૂક્યું છે.
- શ્રમજીવી મહિલાઓ સાથે સમગ્ર મહિલાવિશ્વને એક તાંતણે બાંધવા સદાય તત્પરતા દાખવતો 'અનસૂયા'નો વાચકવર્ગ સર્વવર્ગીય છે.
- 'સેવા' અમદાવાદથી વિસ્તરીને ગુજરાત, ભારત, અને આંતરરાષ્ટ્રીય વિકાસ સાધે છે ત્યારે તેના મુખપત્ર 'અનસૂયા'ના ફલકનો વ્યાપ વધ્યો છે.
- વિસ્તૃત વાચકવર્ગ સુધી 'અનસૂયા' પહોંચાડવાના આદરેલા અભિયાનમાં જોડાવા હવેથી વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૫૦/- અને આજીવન લવાજમ રૂ. ૭૦૦/-નો સૌનો સાથ અગત્યનો ગણાશે.

દર મહિને છઠ્ઠી અને બાવીસમી તારીખે
'અનસૂયા' પ્રકટ થાય છે.

Place to Send Subscription :

Shree Mahila SEWA Anasooya Trust

SEWA Reception Centre, Opp. Tilak Baug, Bhadra, Ahmedabad - 380001 (Phone : 255 06 444, 255 06 477)

Please Visit our website : www.anasooya.org Email : mail@anasooya.org, mahilasewatrust@vsnl.net

Printed and Published by NAMRATA BALI on behalf of Shree Mahila SEWA Anasooya Trust and Printed at Printwell, Celler, Deep Appartments, Shahpur Bahai Centre, Ahmedabad - 380 001 and Published from SEWA Reception Centre, Opp. Tilak Baug, Bhadra, Ahmedabad - 380001. Editor - NAMRATA BALI

અનસૂયા

6-4-2020

સેવા રિસેપ્શન સેન્ટર
ટિલક બાગ સામે, ભદ્ર,
અમદાવાદ - 380 001

